

ПЕШТАНСКО-БУДИМСКІЙ

СКОРОПОТЕЧА.

(Соурие.)

ПЕШТА.

Неделя

2. Іуліа 1844

Год. III.

УРАНАКЪ.

Текъ изчезну лице
Поносне Данице
Права — већь усталла,
Росомъ се умила

Сербкиња.

У башциу оде,
Красно за њю онде.

Цвеће прегледати

Ружицу залити

Сербкиња.

Ову ћу я имене
Дати Любезному

Ружицу румену

Изусти — Сербљину,

Сербкиња.

Съ ньомъ да кити груди;
На кадъ ружу види,
Нек' се увекъ сећа,
Да м' ю дала смеђа

Сербкиња.

Желил' коя Нѣмца:

Хитрогъ Талданца?

На част' юй. — Сербљини

Люби твердо вѣрна

Сербкиња.

Сербкиња м' одон,
Тымъ духомъ напон:

Зато се поносимъ

да самъ — кадъ помыслни

Сербкиња.

У Печую.

Богомюбъ Андрејевићъ.

СПОМЕНЪ ПРОШЛОСТИ СРБСКЕ.

Декретъ Босанскогъ Краля Стефана.

Декретъ противъ Еретика, изданъ Decretum Contra Hereticos, datum Cognitii 1446.
у Когниту 1446.

Мы Стефанъ јома Божиомъ милостю Краљ Расцие, Србие, Босне и г. д. и т. д. даемо на знанъ — — . Стекши се Наши верни Прелати, Барони . . у месту Нашемъ Когниту, на общту скupштину, предлагаюћи неке артикуле, съ томъ молбомъ, да бы смо јй потврдити усердствованіи. Кои су артикули следуюћи;

Nos Stephanus Thomas, D. G. Rasciae, Serviae etc. Rex. — — — Memoriae mandamus etc. Convenientibus in generali nostra Congregatiōne, fidelibus nostris universis Praelatis, Baroniis . . exhibuerunt certos articulos, supplicantes, ut eosdem confirmare dignaremur. Quorum quidem articuli tales sunt:

1) Да не бы Маніхеи цркве подизали, нит' старе и оппаднute понавляли.

2) Да се добра на цркве дарована не одузимаю.

3) Ко извученомъ сабљомъ човека убие, Кралѣвскомъ суду подъ затворъ да се предати има; овога сва добра на две части да се поделу; одъ кои једна кралѣвскомъ Фишкусу, друга сынов'ма, породици ил' родитељима убиеногъ, да припадне.

4) Да Совѣтници, Секретари, Войводе и Жупани кралѣвске Столице, послѣ молитве Краљу свечано заклетву положе.

5) Да єХерцегъ С. Саве(Херцеговине) не законный, ако га Краљ Расціе, Босне ил' Ілрије неизбере, и по избору Кралѣвскомъ Величеству заклетву неположи. А ако бы безъ заклетве у достоинству своме дѣлао: иѣга Кралѣв. Величество да казни.

6) Да се иступници и похитительи свои сестара, смрѣю казне.

7) Да се издаице стана, ил' свои Господара, казнью неверности каштигу; равнымъ начиномъ да се казне, кои новце кую и съ ными вараю.

Конштитуције смо исте . . . Нашимъ печатомъ снабдѣвнене потврдили.

Дано у Когніту преко Г. Велимира Владымировића, Владыке Крезевзїнскогъ и црква Наретијански Греческогъ Вероисповѣданія, Придворногъ Нашегъ Секретара, Гречески Наука и Права Доктора, любезногъ и верногъ Нашегъ, године 1446 Св. Јоанна Креститељ владания Нашегъ треће године, у присуствију Пречестн . . . јоме Епископа Ференсайскогъ Апостоличскогъ Посланика, Теофана Діоклейскогъ ил' Пекийскогъ Патриарха Нашегъ Кралѣства Расціе Греческогъ Вѣроисповѣданія. Далѣу присуствију Честни Отаца обреда Св. Франц. Еугеніја Сумме, у краев'ма Државе Наше, Посланника и Комесара Апостоличскогъ и общегъ испытателя (inquisitor) Михаила Јадренскогъ Наместника Босне реченногъ обреда. Такођеръ у присуствију Благородны и Высокородны и. т. д.

У Кежмарку.

Арк. Г. Николић.

1) Ne Manichaei templa constituerent, nec vetera collabentia restaurarent.

2) Quod bona data Ecclesiis non auferantur.

3) Si quis extracto gladio hominem occidit, Regali judicio tradatur in carcerem, et omnia sua bona dividantur in duas partes; una Regali Fisco vindicetur, alia filiis seu cognatis vel parentibus jugulatis.

4) Quod Consiliarii, Secretarii, Vajvodae et Comites Sedis Regiae post adhibitionem solenniter Regi praestent juramentum.

5) Quod Herczeg S. Sabbae, sit illegitimus, nisi per Regem Rasciae, Bosniae seu Illyriæ eligatur, et post electionem juramentum praestet Regiae Majestati. Si autem non praestito officium exercere praesummat; eum Majestas Regia puniat. —

6) Quod incestuosi et corruptores consanguinearum suarum poena capitali puniantur.

7) Quod tradidores costrorum, vol suorum Dominorum poena infidelitatis puniantur; pari modo cusores et falsarii Monetarum punientur.

Constitutiones ipsas . . . nostri sigilli appositione muniri fecimus.

Datum Cognitii per manus Domini Welemiri Vladimirovity, Episcopi Cresoiensis, et Ecclesiarum Narentianarum Graeci Ritus, Aulae nostrae Secretarium et Graecianarum litterarum et legum Doctore delectum et fidelem nostrum, anno 1446, festo Iohannis Baptista, Regni vero nostri 3. in praesentibus Ven . . . Thoma Ep. Ferensi, Apostolicae Sedis Legato, Theophani Diocleae seu Pechinae Patriarcha nostri Regni Rasciae Graeci Ritus. Item Revend, Patribus Ordinis S. Francisci Eugenio Summa, partium Regni nostri Rasciae Nuncio et Commissario Apostolico et Generali Inquisitore Michaele Iadrense Vicario Bosniae praedicti Ordinis. Item Spectabilibus etc.

ЗНАМЕНИТА ОДЗЫВКА (Echo) У ЛОМБАРДИИ.

Кодъ Майланда предъ капюмъ „Тенагліо“ лежи Філла Сімонетта; о коїй су се у старо доба много и много више старали, него данашњимъ даномъ, и коя се већ више стотина година збогъ свое особите отзыке слави, коју врло многи путници поођивају, да јо чую. Кадъ се иза овогъ двора изъ пиштола крозъ прозоръ узгъ на 20 коракаи далеко отстоји пукне, онда сеистый звукъ 56 до 60. пута узастопце повраћа. Кратке речи, н. пр. изъ једногъ, или два слога састављне такођеръ се толико пута вразумително повраћају; но дуже речи већ се не могу тако чисто забрати, премда се и оне толико пута враћају, будући зидъ, откуда гласъ отскаче, врло близу стои. Многи су се потрудили были правый узрокъ ове многобројне отзыке изнаћи, шта више, самъ Царъ Наполеонъ више пута је посјетио ово место, да бы правый узрокъ ове отзыке дознао, но нитъ су други, нитъ је Наполеонъ правый узрокъ постићи могао, и напоследку је мыслјо да правый узрокъ отзыке у самомъ зиданю Двора быти мора. У Ломбардију долазећи Енглези чудили су се овомъ особитомъ појављију, и држали су га за найвећу знаменистость Ломбардие, тако исто, као по другимъ местима често маловажеће стародревности. Јданъ отъ ових Енглеза (као што неки Путникъ отъ 1823 Г. проповеда) добио је ту мысао у главу, да таку исту отзыку у својој башчи има. Зато, дао је себи најбољи планъ отъ целогъ овогъ Зданја донети, после тога отпуштујући у Майландъ самъ је сваки ћошаћи своимъ рукама измерио, и позвао је најславније Архитекте, и задарекъ зиданю овогъ зданја. За време зиданја више је пута у Майландъ отишао, да бы сваку сумњу, колико је могуће било, удалио; и велику је сумму новаца употребио на своје любимо зданје. Јдва се јдередъ доврши цело зданје, многобројно дружество позвано је било, да бы се о напредку ствари уверио; Енглезъ дуке крозъ прозоръ изъ пишто-

ля управо на зидъ, аль се никаква отзывка ніе дала приметити; дакле „все је трдиша ся.“

П. Јоанович.

ВОСТОЧНЕ ПОСЛОВИЦЕ.

Учини добро, па га баџи ма у море, и ако га не позна риба, позна ће га Богъ.

— Ужеји свећу, докле је помрчина; учини добро, докле се оно изыскује. — Учени, који дѣломъ неосведочавају јесу као облаци, који кишу не доносе. — Ладнокрвна жена је као неслано ћело, а напротивъ скверанъ и похотливъ човекъ је као домъ безъ крова. — Сирома безъ стерпљивости је као жижакъ безъ масти. — Конь долинске ономъ, који лепо јаши, а сабља, који се борити уме. — Ако желиши по врху ходити, учисе найпрѣ пузити. — Нигда неће онай другима заповѣдати, који се самъ другима повиноваје. — Ако си Владѣтель, пази на Совѣтнике твоје.

Д. А.

МУДРА ИЗРЕЧЕЊЯ.

Несретномъ је Човеку животъ врло дугачакъ, кратакъ сретномъ, позориште ученој, санъ залобленомъ, пустоћа сиромаку, дом' радости богатомъ. Гдѣ много о отечествољубију говоре, ту мало за отечество ради. Што човекъ нема, радо споминѣ. Има дѣвљака, о којима при првомъ погледу не знамо, једали су лѣпе, или ружне.

Женска обично срдце споминѣ, и опетъ га кодъ мужкогъ пола слабо тражи. Човекъ споминѣ паметъ, па управъ ову нетражи; шта више и свою слабо употребљива спрамъ женскогъ пола.

Ђ. М. Д.
Сенћанинъ.

БАСНА

Смоква и Птице.

Великодушна смоква безбройне је отице са позываћимъ ладомъ свои грана одъ то-

плоте сунчане бранила, и са своимъ плодомъ ранила; но громовна лютина ю пре-
бие, лишће јој покида, и родъ потуче. Да-
леко и далеко одъ њѣ таки све птице одле-
те, нити є коя икада више осушене љубе-
гране по'одила.

НРАВОУЧЕНИЕ. Лепо и прелено настъ ова басна учи. Док' смо срећни, donde имамо доста и пристали; али кадъ смо несрећни, тада на настъ никто и не гледа. Ако смо дакле у великому чину или богатству, потреба свакогъ онога за нашегъ добра и верна пристали држати, кои намъ се са смеђимъ лицемъ показују; и кон око настъ лагудри; јеръ такови люди више то изъ свое користи чине, а не што намъ добро мысле, и што су наши пристали, и управо реји: тай се не умиљавају око настъ, него око наше среће: зашто, како годъ оне птице, кое су смокву таки оставиле, како ју је олуја пребила, лишће јој покидала и родъ поту-
кли; тако бы и они отъ настъ побегли, кадъ бы намъ се какова несрећа догодила. Збогъ тога ако смо у великомъ чину или богатству, треба настъ добро мотрити, кога ћемо за нашегъ верногъ пристали изабрати, и управо је нуждно, да таковогъ имамо, који бы настъ у на-
шој несрећи и неволи могао тешити и блажити. Пакъ добијемо ли таковогъ пристали, тога онда треба тако почитовати и любити, као највеће благо на овоме свјету; јеръ шта је човекъ на овоме свјету безъ пристали, развеј створен је у тамн живеће, за кое никто и не зна да је икада живило, и кадъ је преминуло.

Теодоръ Радичевићъ

Контролоръ у ц. кр. Мытницы
и Солари.

ШКОЛСКЕ ВѢСТИ.

Отъ Славне, школскогъ Фонда управљающе Де-
путације, съ благодарносћу дае се на знанѣ, да су
следујоћа Г. Г., и то опетъ слабонаплаћени наши У-
читали, на умножение и подкрѣпленіе нашегъ школ-
скогъ Фонда, изъ особите свое ревности, драговоль-
но даровали: као Јоанъ Цветковићъ, Вершацки, сва-
100 фор. у шайну; Јоанъ Стошићъ, Бански, сва-

ке год. по 1. цесарскї дукатъ; Константинъ Попо-
вичъ, Сентомашки, сваке године 10 фор., и Лазаръ
Катањъ, Майшаки, сваке године 5 фор. у шайну.

ВѢСТИ

Бечъ. Нѣгова Свѣтлость Князъ отъ Метер-
никъ, Министеръ иностранныхъ дѣла, отишао је 8-гъ
Іуліа по Р. т. л. у топлице „Ишлъ“, откуда ћесе до
половине Августа натрагъ у Бечъ вратити, да Нѣго-
во Величество Цара Фердинанда на путешествију
по Іллріи и Далмацији прати.

Бечъ. Нѣгово Ц. Кр. Величество нашъ Благоу-
тробный Царъ Фердинандъ благоизволио је 4-гъ
Маја т. л. Фелдмаршал-Лайтенанта, Барона Г. Геор-
гіја Рукавину отъ Видовграда, Унгарскимъ Ба-
ронатомъ безъ таксе свемилостивѣјше обдарити.

Бечъ. Нѣгово ц. Кр. Величество нашъ Бла-
гоутробный Императоръ и Краль Фердинандъ, благоизволио је Г. Еugenіја отъ Гујиковићъ, верхов-
ногъ наши Народны Школа кр. Надзирателя, за сво-
егъ Кралѣвскогъ Советника свемилостивѣјше наиме-
новати. —

Изъ Ерделя пишу, да је у тамошњој вароши „Кронштадту“ 30-гъ Јуніа ноћу пожаръ страшно
блеснио, и многу штету починио.

ПУТЬ ПО СВѢТУ.

У Сербии по поузданомъ извѣстију са ђумрука и
састанка Василине Чесме, као што Серб. Бѣоградске
Новине јављају, у Ужицкомъ Окружју освануо је 9-гъ
Јуніја нашегъ на три прста дебео снѣгъ, и тай цѣлый
дань као међава падао.

У Паризу је съ почеткомъ Јуніја ове године та-
ко зимија било, да је војницима заповѣђено, да се и-
маду у зимијне халбине облачити, и то је трајало до 20.
истогъ мѣсецца. Изъ Виртембергске Державе јављају,
да је тамо у мѣсту Хайбергу тако яко снѣгъ вѣао:
да је за кратко време чигавъ предѣль дубоко покръо.

Пре днѣ недѣле изгуби једанъ путникъ путујући
изъ Париза у Верзелу на гвоздопуту 350.000 франка,
кое новце нађу Контролоръ Бардъ, и Верховни Над-
зиратель Фріхетъ, пакъ одма сутра данъ, безъ да је
една потура фалила, пошаљу ономе, чији су били.

Скоротечна излази у седмици 2 путъ, Четверткомъ и Неделькомъ; цена му је како за овдаши тако иза стра-
се Предчисленке за поль године 4 фор. у сребру. Предчислитисе може на свакој ц. кр. Пошти, и у Пејата
кодъ Издавателя, у Ведемской улицы (Bastei Gasse № 349.)

Издаватель Димитрий Јовановићъ.

У ШЕШИТИ словами Байнеровимъ